

Beata Żołądowska-Król

"Library and Information Science: A Guide to Key Literature and Sources", Michael F. Bemis, Chicago 2014 : [recenzja]

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy nr 2, 124-126

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Michael F. Bemis : *Library and Information Science: A Guide to Key Literature and Sources.* – Chicago : American Library Association, 2014. – 304 s. ; 26 cm. – ISBN: 978-0-8389-1185-3

Zestawienia bibliograficzne poświęcone dyscyplinom naukowym stanowią niezbędny element każdego warsztatu badawczego. Jak zauważa Jadwiga Sadowska, „[i]m bardziej rozwija się jakaś dyscyplina, tym bardziej potrzebne są jakieś »przewodniki«, które analizowałyby piśmiennictwo, wskazywały, co nowego i gdzie napisano na określony temat. Taką rolę pełnią spisy bibliograficzne dziedzin i zagadnień w odniesieniu do poszczególnych dyscyplin naukowych” (Sadowska, 2009). Wydana w ubiegłym roku książka Michaela F. Bemisa wpisuje się w tę kategorię dokumentów, stanowiąc przewodnik po źródłach informacji anglojęzycznych z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Autor zdobył bogate doświadczenie w zakresie tworzenia bibliografii adnotowanych, zarówno jako przewodniczący komitetu Materials Reviewing Committee of ALA’s Reference and User Services Association (RUSA), jak i opracowujący materiały dla „American Reference Books Annual”, „Library Journal” oraz innych czasopism bibliotekoznawczych i informatologicznych. Jak podkreślił we wstępie, publikacja ta powstała z powodu „needed a current annotated bibliography of library science but couldn’t find one” (s. 11). Zamierzeniem autora było więc zebranie informacji o dostępnych źródłach dotyczących różnych aspektów zawodu bibliotekarza i logiczne ich pogrupowanie. Efekt tych analiz stanowi wykaz książek, czasopism i stron internetowych, jakie ukazały się w latach 2000–2012.

Całość opracowanego materiału poprzedza wprowadzenie, w którym autor omawia cel i kompozycję książki. Czytelnik otrzymuje wyjaśnienie, że opracowana bibliografia nie jest wyczerpująca, a przy doborze źródeł uwzględniono cztery kryteria: tematykę materiałów przedstawiającą problematykę historyczną lub współczesne trendy w bibliotekoznawstwie i informacji naukowej; autora i jego afiliację; wysoką cytowalność prac w literaturze przedmiotu oraz bogaty aparat pomocniczy zawarty w publikacjach (np. tabele, diagramy, instrukcje, *case study*).

Książka została podzielona na 39 rozdziałów, ułożonych alfabetycznie według tematów, z których każdy obejmuje istotny obszar badawczy z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej: 1. *Administration and Management* (Administracja i Zarządzanie), 2. *Architecture* (Architektura), 3. *Associations* (Stowarzyszenia), 4. *Awards and recognition* (Nagrody i wyróżnienia), 5. *Biography, Autobiography and Memoir* (Biografia, autobiografia i wspomnienia), 6. *Careers and Employment* (Kariera zawodowa i praca), 7. *Cataloging and Classification* (Katalogowanie i klasyfikacja), 8. *Censorship and Intellectual Freedom* (Cenzura i wolność intelektualna), 9. *Collection Management* (Zarządzanie zbiorami), 10. *Education and Professional Development* (Edukacja i rozwój zawodowy), 11. *Epistemology and Philosophy* (Epistemologia i filozofia), 12. *Ethics* (Etyka), 13. *Funding and Finance* (Finansowanie i finanse), 14. *Humor* (Humor), 15. *Information Literacy and Bibliographic Instruction* (Umiejętności informacyjne i wskazówki bibliograficzne), 16. *Information Technology* (Technologia informacyjna), 17. *Interlibrary Loan and Document Delivery* (Wypożyczanie międzybiblioteczne i dostarczanie dokumentów), 18. *International Librarianship* (Bibliotekoznawstwo międzynarodowe), 19. *Law* (Prawo), 20. *Libraries, General* (Biblioteki Ogólnie), 21. *Libraries, History of* (Historia Bibliotek), 22. *Library Science, General* (Bibliotekoznawstwo Ogólnie), 23. *Library Science, History of* (Historia Bibliotekoznawstwa), 24. *Marketing, Public Relations, and Advocacy* (Marketing, Public Relations, Rzecznictwo), 25. *Miscellaneous* (Miscellanea), 26. *Patron Services* (Usługi dla użytkowników), 27. *Philantropy* (Filantropia), 28. *Popular Culture* (Kultura popularna), 29. *Programming* (Programowanie), 30. *Quotations* (Cytowania), 31. *Readers Advisory* (Poradnictwo czytelnicze), 32. *Reading Advocacy, Instruction, and Promotion* (Rekomendacje czytelnicze, poradniki, promocja czytelnictwa), 33. *Reference Work* (Wydawnictwa informacyjne), 34. *Research* (Badania), 35. *Serials* (Wydawnictwa ciągłe), 36. *Special, Academic, and School Libraries and Librarians* (Biblioteki Specjalne, Naukowe, Szkolne i Bibliotekarze), 37. *Statistics* (Statystyka), 38. *Vendors and Suppliers* (Sprzedawcy i Dostawcy zasobów), 39. *Writing and Publishing* (Pisanie i działalność wydawnicza).

Każda z części publikacji podzielona jest według cech formalnych: książki, czasopisma, strony internetowe (artykuły online), bazy danych podejmujące wskazaną tematykę. Najistotniejszą, a zarazem najobszerniejszą część tej bibliografii adnotowanej stanowią książki i czasopisma w wersji drukowanej. Przykładem jest rozdział pierwszy poświęcony zagadnieniom administracji i zarządzania w bibliotekach, w którym zarejestrowano 112 książek i 4 czasopisma. Opis każdej pozycji obejmuje pełną informację bibliograficzną – tytuł, autor/redaktor, wydawca, data publikacji, ISBN lub ISSN oraz adres URL stron internetowych, wraz z charakterystyką podawanej pracy. Niewątpliwym atutem publikacji jest właśnie omówienie treści poszczególnych periodyków i wydawnictw zwartych.

Zwieńczeniem książki są dwa załączniki. Pierwszy zawiera spis oddziałów, poddziałów i filii American Library Association (ALA divisions, chapters and affiliates). W spisie tym obok nazwy każdej jednostki, podana jest jej strona internetowa i ogólna charakterystyka działalności. Drugi załącznik obejmuje listę międzynarodowych i krajowych stowarzyszeń bibliotekarskich (International and National Professional Associations). Jako organizację międzynarodową wskazano International Federation of Library Associations (IFLA), podając jej stronę internetową, krótki opis działalności, datę i miejsce założenia, liczbę członków oraz najważniejsze publikacje. Wykaz organizacji krajowych zamieszczono według obszaru geograficznego, z podziałem na Afrykę, Azję, Europę, Amerykę Łacińską, Amerykę Północną i Oceanie.

Korzystanie z bibliografii, poza alfabetycznym ułożeniem opisów według tematów, ułatwia umieszczona w prawym górnym rogu żywa pagina. Dodatkowo narzędziem pomocniczym w korzystaniu z książki jest wspólny indeks autorski i tytułowy w układzie alfabetycznym (Author and Title Index).

Recenzowany przewodnik należy uznać za pożyteczne przedsięwzięcie wydawnicze. Struktura książki oraz praktyczne treści sprawiają, że jest to bardzo przydatna pozycja dla bibliotekarzy, studentów kierunków bibliotekoznawczych oraz pracowników naukowych. Zebrana literatura stanowi bogate źródło informacji anglojęzycznych dla każdego badacza dyscypliny, jaką jest bibliotekoznawstwo i informacja naukowa, ukazując bowiem współczesne tendencje jej rozwoju. Stwarza również czytelnikom możliwość zgłębienia prezentowanej tematyki.

Bibliografia

Sadowska, J. (2009). Polskie dziedziczne bibliograficzne bazy danych w perspektywie lokalnej i globalnej. W: *Bibliograficzne bazy danych : kierunki rozwoju*

i możliwości współpracy, Bydgoszcz, 27-29 maja 2006. Pobrane 10 marca 2015, z: <http://www.ebib.info/publikacje/matkonf/mat19/sadowska.php>